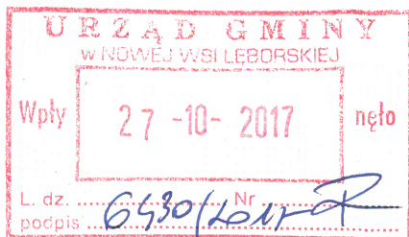

DL-III.677.121.2017.ABR

Warszawa, dnia 27.10.2017r.

Pan
Ryszard Wittke
Wójt Gminy Nowa Wieś
Lęborska

W odpowiedzi na Pana pismo z 12 października 2017 r., znak spr.: RRG.6140.17.2017, dotyczące interpretacji przepisów ustawy o ochronie zwierząt w zakresie procedury uśmiercania rannych zwierząt w celu zakończenia ich cierpień, Departament Leśnictwa przedstawia następujące wyjaśnienia.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r., poz. 856 z późn. zm.) określa zasady działania w sytuacji nagłej konieczności uśmiercania zwierzęcia w celu zakończenia jego cierpień. Potrzebę uśmiercania może stwierdzić lekarz weterynarii, członek Polskiego Związku Łowieckiego, inspektor organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, funkcjonariusz Policji, straży ochrony kolei, straży gminnej, Straży Granicznej, pracownik Służby Leśnej lub Służby Parków Narodowych, strażnik Państwowej Straży Łowieckiej, strażnik łowiecki lub strażnik Państwowej Straży Rybackiej.

W razie konieczności bezzwłocznego uśmiercania czynności tej dokonuje się poprzez podanie środka usypiającego lub odstrzelenie zwierzęcia przez osobę uprawnioną do użycia broni palnej. Tak więc oprócz członków Polskiego Związku Łowieckiego uśmiercania zwierzęcia może dokonać każdy funkcjonariusz posiadający uprawnienia do użycia broni np. Policji, Straży Granicznej czy Państwowej Straży Łowieckiej.

Jednocześnie z ustawy – prawo łowieckie wynikają sankcje karne za strzelanie do zwierzyny w odległości poniżej 100 m od zabudowań mieszkalnych. Dlatego w przypadku konieczności bezzwłocznego uśmiercania zwierzęcia w bliskiej odległości od zabudowań należałoby wykonać tę czynność przez podanie środka usypiającego.

Informujemy także, że ustawa z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1295), dalej jako „P.Ł”, zasadniczo nie reguluje postępowania z ranną lub potrzebującą pomocy zwierzyną. Jedynie art. 9 ust. 2 P.Ł. upoważnia starostę do wyrażenia zgody, na okres do 6 miesięcy, na przetrzymywanie zwierzyny, osobie, która weszła w jej posiadanie w wyniku osierocenia, wypadku lub innego uszkodzenia ciała zwierzyny, mając na uwadze potrzebę podjęcia koniecznej opieki i leczenia. Należy przyjąć, że osoba ta poprzez złożenie wniosku o wydanie tej zgody dobrowolnie zobowiązuje się do udzielenia pomocy takiemu zwierzęciu na własny koszt. Warto również nadmienić, że przetrzymywanie zwierzyny bez zezwolenia stanowi wykroczenie łowieckie zagrożone karą grzywny - art. 51 ust. 1 pkt 3 P.Ł.

Alternatywą dla tego rozwiązania jest przekazanie rannej zwierzyny do ośrodka rehabilitacji zwierząt. Zgodnie z art. 75 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 1220, z późn. zm.), dalej jako „u.o.p.”, prowadzenie takiego ośrodka wymaga zezwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, którą może uzyskać jedynie wnioskodawca zapewniający warunki leczenia i rehabilitacji zwierząt odpowiadające potrzebom biologicznym danego gatunku. Leczenie i rehabilitacja zwierząt w takich ośrodkach może być dofinansowana przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska z własnych środków budżetowych - art. 76 ust. 3 u.o.p. Rejestr ośrodków rehabilitacji zwierząt dostępny jest na stronach internetowych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (www.gdos.gov.pl).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.p. ochrona przyrody polega m.in. na zachowaniu dziko występujących zwierząt. Mając na uwadze, że słowo „zachowanie” oznacza w języku polskim również dochowanie czegoś „w stanie niezmienionym, nienaruszonym lub niezniszczonym mimo

upływu czasu lub niesprzyjających okoliczności”¹, można uznać, że ochrona przyrody obejmuje wszelkie działania, które zapobiegają zmniejszaniu się populacji dzikich zwierząt, a więc również działania polegające na udzielaniu pomocy w incydentalnych przypadkach, jeżeli zwierzę można uratować. Jednocześnie należy zauważyć, że przypadki takie mają charakter lokalny. Skoro zatem, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1591, z późn. zm.) do zadań własnych gminy należą zadania w zakresie ochrony przyrody, to można uznać, że do zadań gminy należy również udzielanie pomocy dzikim zwierzętom przebywającym na terenie gminy, w szczególności poprzez zorganizowanie akcji ratunkowych lub zapewnienie transportu zwierząt do ośrodków ich rehabilitacji.

W przypadku wypadku komunikacyjnego, w którym zostało ranne zwierzę, wskazać należy, że zgodnie z art. 25 u.o.z. prowadzący pojazd mechaniczny, który potrącił zwierzę, ma obowiązek, w miarę możliwości, zapewnienia pomocy temu zwierzęciu lub zawiadomienia jednej ze służb, o których mowa w art. 33 ust. 3 tej ustawy. Naruszenie tego obowiązku jest wykroczeniem zagrożonym karą aresztu lub grzywny - art. 37 u.o.z. Ponadto z art. 45 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2017 r. poz. 128), dalej jako „P.r.d.”, wywieść można obowiązek kierującego usunięcia rannego (lub martwego zwierzęcia) z drogi, jeżeli jego pozostawienie na drodze mogłoby zagrozić bezpieczeństwu ruchu, lub obowiązek oznaczenia zwierzęcia w sposób widoczny w dzień i w nocy, jeżeli jego usunięcie z drogi nie jest możliwe. Jeżeli ranne zwierzę stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego wskazane jest powiadomienie o tym zdarzeniu Policji, do której obowiązków należy czuwanie nad bezpieczeństwem i porządkiem ruchu na drogach - art. 129 ust. 1 P.r.d. Mając na uwadze, że ranne zwierzę pozostawione na poboczu drogi stanowi potencjalne zagrożenie dla ruchu drogowego, gdyż może ponownie wejść na drogę, Policja powinna podjąć działania mające na celu udzielenia pomocy rannemu zwierzęciu.

Dyrektor
Departamentu Leśnictwa
Jacek Kiszczak

¹ S. Dubisz (red.), Uniwersalny słownik języka polskiego PWN, litery T - Ż, Warszawa 2008, s. 752.